

STUDIA NAUK TEOLOGICZNYCH
TOM 3 – 2008

KS. JANUSZ MIECZKOWSKI

KS. JAN D. SZCZUREK

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY PAPIESKIEJ
AKADEMII TEOLOGICZNEJ W KRAKOWIE

Wydział Teologiczny w Krakowie na prośbę św. Jadwigi, króla Polski, erygował papież Bonifacy IX bullą *Eximiae devotionis affectus* z dnia 11 stycznia 1397 r. jako wydział Akademii Krakowskiej, potem Uniwersytetu Jagiellońskiego. W jego strukturach pozostawał do czasu, kiedy to na mocy uchwały Rady Ministrów PRL z 11 sierpnia 1954 r. został z niego usunięty. Jednak dzięki staraniom metropolity krakowskiego ks. kard. Karola Wojtyły kontynuował swoją działalność pod auspicjami Stolicy Apostolskiej jako Wydział Teologiczny w Krakowie, nieuznawany przez władze państwowe. W 1959 r. Stolica Apostolska wydała dekret stwierdzający, że „Wydział Teologiczny zgodnie z jego ustanowieniem i charakterem trwa pod kierownictwem jednej władzy kościelnej i na przyszłość ma się kształtować wedle praw ustanowionych przez Stolicę Apostolską”. W 1974 r. na prośbę ks. kard. Karola Wojtyły Stolica Apostolska przyznała mu zaszczytny tytuł „Papieski” i odtąd funkcjonował pod nazwą „Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie”.

Działalność Wydziału od początku aż do wyrzucenia go z Uniwersytetu Jagiellońskiego obfituje w wydarzenia, które współtworzą historię nie tylko Uniwersytetu, ale i całej Ojczyzny. Spośród osób, które miały znaczący wpływ na jej kształt, należy wymienić przede wszystkim św. Jana Kantego, profesora tego Wydziału, i św. Józefa Sebastiana Pelczara, profesora Wydziału i rektora Uniwersytetu¹.

¹ Szczegółowe informacje na temat dziejów Wydziału można znaleźć w naukowej serii *Studia do dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 1996–2005 (M. Markowski, *Dzieje Wydziału Teologii Uniwersytetu Krakowskiego w latach 1397–1525*, Kraków 1996 [t. 2]; M. Kanior, *Wydział Teologiczny w dziejach Uniwersytetu Krakowskiego (1780–1880)*, Kraków 1998 [t. 8]; S. Piech, *Dzieje Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1880–1939*, Kraków 1995 [t. 6]; M. Barcik, *Wydział Teologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego (1939–1954)*, Kraków 2001 [t. 13/1]; A. Kubiś, *Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie w latach 1954–1981*, Kraków 2005 [t. 18]).

I. NAJNOWSZE DZIEJE WYDZIAŁU

Decyzją papieża Jana Pawła II, wyrażoną w *motu proprio* „*Beata Hedvigis*” z dnia 8 grudnia 1981 r., Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie został przekształcony w Papieską Akademię Teologiczną. W konsekwencji Wydział Teologiczny, który dotychczas prowadził studia z filozofii i historii Kościoła, został zreorganizowany, zmienił się bowiem skład jego Rady, ponieważ profesorowie filozofii i historii przeszli na nowe wydziały. Zostały więc wybrane nowe władze Wydziału Teologicznego, które rozpoczęły swoją działalność od roku akademickiego 1982/83.

Pierwszym dziekanem Wydziału Teologicznego PAT został ks. prof. dr hab. S. Grzybek. Kolejnymi dziekanami Wydziału byli: ks. doc. dr hab. J. Chmiel (1985–1991), ks. doc. dr hab. T. Jelonek (1991–1994), ks. doc. dr hab. Ł. Kamykowski (1994–1997), ks. doc. dr hab. W. Życiński SDB (1997–2000), ks. prof. dr hab. S. Koperek CR (2000–2006), ks. dr hab. J. D. Szczurek, prof. PAT (2006).

Po utworzeniu Akademii pierwszorzędym patronem Wydziału Teologicznego PAT pozostał św. Jan Kanty oraz św. Jadwiga, natomiast jako drugorzędnego patrona Rada Wydziału Teologicznego na swym posiedzeniu w dniu 19 czerwca 1991 r. wybrała świętego (wówczas błogosławionego) biskupa Józefa Sebastiana Pelczara, profesora Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego i jego rektora w latach 1882–1883.

Wydział, a potem Akademia nie były uznawane przez ateistyczne władze PRL-u, do tego stopnia, że we wszystkich publikacjach cenzura wykreślała nawet „Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie” („Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie”). W konsekwencji nie były uznawane stopnie i tytuły naukowe, chociaż spełniane były wszystkie wymogi formalne i merytoryczne zawarte w odnośnych przepisach państwowych. Władze kościelne z ks. kard. K. Wojtyłą na czele usiłowały uzyskać uznanie państwowe, ale bezskutecznie. Ostatecznie normalizacja stosunków z państwem w tej dziedzinie nastąpiła dopiero w 1989 r., kiedy to zawarta została *Umowa zawarta między Rządem PRL a Konferencją Episkopatu Polski w sprawie uregulowania statusu wyższych uczelni papieskich oraz trybu i zakresu uznawania przez Państwo stopni naukowych nadawanych przez te uczelnie z dnia 30.06.1989 r.* Dzięki *Umowie* zostały uznane wszystkie stopnie naukowe i tytuł naukowy nadawane przez Wydział Teologiczny w dziedzinie nauk teologicznych, uznano więc wszystkie magisteria, doktoraty, habilitacje i profesury nadane wcześniej oraz prawo do nadawania ich w przyszłości. Formalne ich uznanie zostało potwierdzone w *Zarządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31.01.1996 r. w sprawie stwierdzenia uprawnień do nadawania stopni naukowych.*

Dzięki wielkiej trosce ks. kard. K. Wojtyły Metropolity Krakowskiego i Wielkiego Kanclerza krakowskiej uczelni teologicznej przy poparciu Stolicy Apostolskiej, mimo wrogości władz państwowych, Wydział prowadził działalność naukowo-dydaktyczną na poziomie studiów podstawowych i studiów licencjac-

ko-doktoranckich. Jej owocem były habilitacje i doktoraty. Pierwszą habilitacją w nowej sytuacji Wydziału była dysertacja ks. dr Juliana Wojtkowskiego, obecnie biskupa seniora Archidiecezji Warmińskiej, zaś jako pierwszy doktorat obronił ks. lic. Tomasz Chmura.

Z ostatnich wydarzeń na szczególne podkreślenie zasługuje 600-lecie Wydziału Teologicznego w Krakowie i 25-lecie Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. 600-lecie Wydziału było obchodzone bardzo uroczystie, a jego punkt kulminacyjny stanowiła kanonizacja jego Założycielki – św. Jadwigi Królowej – która odbyła się na krakowskich Błoniach 8 czerwca 1997 r., oraz spotkanie ludzi kultury z Janem Pawłem II w Kolegiacie uniwersyteckiej św. Anny w Krakowie tego samego dnia².

II. KIERUNKI STUDIÓW

Wydział Teologiczny PAT prowadzi jednolite studia magisterskie w trybie studiów dziennych na kierunku „teologia” oraz studia licencjacko-doktoranckie z teologii. Teologię studiuje kandydaci do kapłaństwa, siostry zakonne i osoby świeckie, które przygotowują się do pracy katechetycznej lub innych form działalności świeckich w Kościele i społeczeństwie.

Studenci przygotowujący się do kapłaństwa (kandydaci do kapłaństwa) są alumnami następujących seminariów duchownych (są formalnie studentami Wydziału od I roku studiów):

- Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej,
- Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Sosnowieckiej,
- Wyższego Seminarium Duchownego Księża Misjonarzy Saletynów w Krakowie,
- Wyższego Seminarium Duchownego Księża Zmartwychwstańców,
- Wyższego Seminarium Duchownego Zakonu Przenajświętszej Trójcy w Krakowie,
- Wyższego Seminarium Duchownego Ojców Benedyktynów.

Studium Teologii dla Świeckich powstało na początku roku akademickiego 1982/83. Początkowo trwało 6 lat i miało charakter zaoczny (niestacjonarny). Wówczas było podejmowane jako drugi kierunek studiów lub w celu pogłębienia wiedzy religijnej przez osoby już pracujące. Po powrocie katechezy do szkół

² Więcej w związku z obu jubileuszami zob. *Wydział Teologiczny w Krakowie 1397–1997. Księga Jubileuszowa*, red. S. Piech, Kraków 1997; *Jubileusz sześćsetlecia Wydziału Teologicznego w Krakowie 20 X 1996 – 20 X 1997*, red. A. Kubiś, Kraków 1998. Stan Wydziału po 25 latach istnienia w strukturach Akademii zob. *Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie. 25 lat*, oprac. M. Winiarska, Kraków 2006, s. 11–17.

absolwenci tych studiów mogli podjąć pracę katechety, z czego obecnie korzysta zdecydowana większość. W 1996 r. Senat Akademii przekształcił zaoczne studia teologiczne w pięcioletnie magisterskie studia stacjonarne (od 1 X 1996 r.).

Na Wydziale Teologicznym prowadzone są także studia dla siostr zakonnych, które organizuje Międzyzakonny Wyższy Instytut Katechetyczny w Krakowie (MWIK). Jest to instytut Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej, który 17 listopada 1970 r. został przyłączony do Papieskiego Wydziału Teologicznego i do dziś pozostaje w jego strukturach. Program studiów realizuje podstawę programową Wydziału Teologicznego wraz z przygotowaniem pedagogiczno-katechetycznym. Instytut prowadzi studia licencjackie (licencjat zawodowy – trzyletni) z przygotowaniem pedagogicznym oraz magisterskie uzupełniające (dwuletnie). Szczególny nacisk Instytut kładzie na przygotowanie siostr do pracy katechetycznej i pomocy w duszpasterstwie. Ponadto w programie studiów magisterskich jest poszerzony zakres wykładów z teologii duchowości oraz z pedagogiki w zakresie diagnostyki, profilaktyki i terapii zaburzeń.

Program studiów prowadzonych przez Wydział na kierunku „teologia” jest realizowany zgodnie z *Ratio Studiorum* dla Polski (z 1999 r.) i *Kanonem przedmiotów* ustalonych przez Konferencję Dziekanów Wydziałów Teologicznych w Polsce oraz Uchwałę Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego nr 156/97 z dnia 11 grudnia 1997 r. Specyfika studiów teologicznych sprawia, że są pewne różnice w programie studiów podstawowych między teologią dla kandydatów do kapłaństwa (najbardziej rozbudowany program), dla siostr zakonnych (przedmioty z zakresu formacji duchowej i zakonnej), i dla świeckich (ukierunkowanie zawodowe w zakresie katechizacji, dziennikarstwa, teologii życia wewnętrznego, teologii życia rodzinnego).

Od roku 2005 Wydział prowadzi studia I stopnia w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku „nauki o rodzinie”, a od 2007 – na kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”. Po utworzeniu Wydziału Nauk Społecznych (WNS) oba te kierunki będą prowadzone przez nowy wydział, który rozpoczyna swą działalność 1 września 2008.

Nauki o rodzinie to studia licencjackie zawodowe. Ich uruchomienie zbiega się z jubileuszem 25-lecia Akademii. Studia na tym kierunku są prowadzone w trybie dziennym i zaocznym. Studia licencjackie (licencjat zawodowy) trwają 3 lata i obejmują następujące specjalności: terapii zajęciowej, poradnictwa i mediacji oraz pedagogii. Studia przygotowują profesjonalnych pracowników, gotowych nieść pomoc ludziom chorym, ubogim, cierpiącym, samotnym, uzależnionym lub niepełnosprawnym.

Studia na kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” są również studiami licencjackimi zawodowymi, prowadzonymi w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Obejmują one takie specjalności, jak dziennikarstwo oraz edukacja i kultura medialna. Studia przygotowują do pracy w następujących sektorach: dziennikarstwo ogólne, dziennikarstwo specjalistyczne, *public relations*, rzecz-

nictwo prasowe, marketing medialny, pedagogika i edukacja medialna, medialne wychowanie rodzinne, duszpasterstwo mediów, ewangelizacja medialna i prasa katolicka, animacja kultury medialnej. Absolwent studiów dziennikarstwa i komunikacji społecznej posiada właściwą orientację etyczną, opartą na prawdzie o człowieku.

Wydział jako podstawowa jednostka naukowa troszczy się o jakość kształcenia na studiach I i II cyklu. Jako wyraz uznania tej jakości Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP) na wniosek Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (UKA) podjęła 23 maja 2000 r. uchwałę przyznającą Wydziałowi Teologicznemu PAT akredytację na 5 lat i wręczyła certyfikat jakości kształcenia. Przyznanie jej na kolejne 5 lat nastąpiło 21 czerwca 2005 roku.

Oprócz jednolitych studiów magisterskich na Wydziale Teologicznym prowadzone są także studia teologiczne II cyklu (do licencjatu kościelnego) oraz studia III cyklu (do doktoratu). Studia licencjackie, prowadzone od 1963 r., mają charakter specjalistyczny, a ich głównym celem jest pogłębienie wiedzy teologicznej z wybranej dyscypliny i przygotowanie z jej zakresu pracy licencjackiej. Studia doktoranckie umożliwiają natomiast dalsze pogłębienie wiedzy i uzyskanie doktoratu z teologii w zakresie wybranej specjalizacji.

Do połowy lat 90. zajęcia na studiach licencjacko-doktoranckich odbywały się raz w tygodniu, gdyż studiującymi byli głównie kapłani pracujący w duszpasterstwie. Jednak w miarę rozwoju Akademii postanowiono poszerzyć program tych studiów, tak by odpowiadały wymaganiom Kongregacji *De Istitutione Catholica*. 28 kwietnia 1995 r. Rada Wydziału zadecydowała, że cykl licencjacki będzie trwał 2 lata, wykłady i ćwiczenia będą się odbywać dwa dni w tygodniu (środa i czwartek), a każdy student będzie zobowiązany do seminarium naukowego i do 14 godzin wykładów tygodniowo (6 godz. ogólnych oraz 8 monograficznych). Nowy program studiów licencjackich jest realizowany od roku akademickiego 1996/97. 2 lipca 1998 r. Senat Papieskiej Akademii Teologicznej podjął uchwałę o połączeniu dotychczasowego studium licencjackiego i doktoranckiego w jedno, trwające 4 lata stacjonarne studium doktoranckie. W maju 2008 r. Rada Wydziału podjęła decyzję o reformie studiów licencjacko-doktoranckich, polegającej na wprowadzeniu nowych form zajęć (konwersatoria i translatoria) oraz o wprowadzeniu studiów niestacjonarnych (płatnych), które są przewidziane w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym* (z dn. 27 VII 2005 r.). Na studia licencjacko-doktoranckie są przyjmowani nie tylko duchowni, ale także osoby zakonne i świeckie. Warunkiem uzyskania promocji doktorskiej jest wydanie całej rozprawy doktorskiej bądź opublikowanie jej ekstraktu w wymiarze minimum 50 stron i nakładzie 100 egzemplarzy.

Wydział Teologiczny troszczy się nie tylko o przekazywanie wiedzy teologicznej studentom, ale także o zapewnienie im odpowiedniej opieki i formacji duchowej. Temu służy, powstałe w roku 1989/90, duszpasterstwo akademickie. Każdy z roczników posiada swojego opiekuna duchowego – jednego z kapłanów pra-

cujących na PAT. Dla wszystkich studentów PAT odbywają się rekolekcje wielkopostne, studenckie obozy wakacyjne. Jest możliwość korzystania z sakramentu pokuty i kierownictwa duchowego. Duszpasterstwo akademickie jest prowadzone przy kościele św. Marka Ewangelisty w Krakowie.

III. STRUKTURA WYDZIAŁU

Wraz z rozwojem Akademii zmieniała się także struktura Wydziału Teologicznego. Nowy podział Wydziału na 7 specjalizacji i 24 katedry zatwierdzony został na Radzie Wydziału Teologicznego 16 grudnia 1994 r. Obecnie na Wydziale są 32 katedry zgrupowane w 8 specjalizacji:

SPECJALIZACJA BIBLIJNA

- Katedra Egzegezy Starego Testamentu
- Katedra Egzegezy Nowego Testamentu
- Katedra Teologii i Informatyki Biblijnej
- Katedra Teologii Biblijnej
- Katedra Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki

SPECJALIZACJA TEOLOGII FUNDAMENTALNEJ

- Katedra Chrystologii
- Katedra Eklezjologii

SPECJALIZACJA TEOLOGII DOGMATYCZNEJ

- Katedra Teologii Dogmatycznej
- Katedra Ekumenizmu
- Katedra Mariologii
- Katedra Misjologii
- Katedra Antropologii Teologicznej
- Katedra Patrologii
- Katedra Historii Dogmatu

SPECJALIZACJA TEOLOGII MORALNEJ

- Katedra Teologii Moralnej Ogólnej
- Katedra Teologii Moralnej Szczegółowej;
- Specjalizacja Teologii Duchowości
- Katedra Teologii Duchowości
- Katedra Historii Duchowości

SPECJALIZACJA TEOLOGII PRAKTYCZNEJ

- Katedra Katechetyki
- Katedra Pedagogiki (od 1 IX 2008 na WNS)
- Katedra Socjologii Religii (od 1 IX 2008 na WNS)
- Katedra Katolickiej Nauki Społecznej (od 1 IX 2008 na WNS)
- Katedra Teologii Pastoralnej Ogólnej
- Katedra Teologii Pastoralnej Szczegółowej

SPECJALIZACJA LITURGICZNA

Katedra Teologii Liturgii
Katedra Historii Liturgii
Katedra Homiletyki
Katedra Komunikacji Religijnej

SPECJALIZACJA KANONISTYCZNA

Katedra Ustroju i Prawa Osobowego Kościoła
Katedra Historii Prawa Kanonicznego
Katedra Kościelnego Prawa Procesowo-Karnego
Katedra Prawa Małżeńskiego

W strukturach Wydziału działają także następujące instytuty:

- Międzyzakonny Wyższy Instytut Katechetyczny (prowadzi studia podstawowe, o których wyżej),
- Sekcja Eklezjologiczno-Mariologiczna w Częstochowie,
- Instytut Liturgiczny,
- Instytut Prawa Kanonicznego,
- Instytut Teologii Rodziny,
- Ośrodek Studiów Franciszkańskich,
- Instytut Duchowości (w trakcie organizacji, będzie prowadził studia specjalistyczne i podyplomowe, wykorzystując specyfikę Krakowa polegającą na obecności wielu zgromadzeń zakonnych).

W strukturach Wydziału funkcjonują następujące instytucje:

- Sekcja Eklezjologiczno-Mariologiczna w Częstochowie prowadzi studia do licencjatu kościelnego dla kapłanów. Sekcja powstała 10 października 1974 r. z inicjatywy ówczesnego Metropolity Krakowskiego ks. kard. Karola Wojtyły, który w liście do biskupa częstochowskiego Stefana Bareły sygnalizował potrzebę prowadzenia w Częstochowie studiów specjalistycznych o tematyce eklezjologiczno-mariologicznej. Dzięki tej sekcji kapłani częstochowscy nie muszą dojeżdżać do Krakowa. Po uzyskaniu licencjatu kontynuują studia w Krakowie.
- Instytut Liturgiczny im. bł. Michała Giedroycia (od 1968) prowadzi studia podyplomowe w zakresie liturgiki, homiletyki i katechumenatu. Celem Instytutu jest pogłębianie rozumienia i wdrażanie odnowy liturgicznej zapoczątkowanej przez Sobór Watykański II. Instytut prowadzi działalność naukowo-badawczą, wydawniczą i pastoralną.
- Od 1975 r. w strukturach Wydziału funkcjonuje także Instytut Teologii Rodziny założony w 1968 r. przez ks. kard. Karola Wojtyłę. Jego celem jest popularyzacja świętości życia, katolickiego modelu rodziny oraz kształcenie osób mogących prowadzić zajęcia z wychowania do życia w rodzinie.

- Instytut Prawa Kanonicznego (od 4 stycznia 1999) prowadzi studia podyplomowe i ma prawo nadawania stopnia naukowego licencjata prawa kanonicznego (licencjat kościelny), który upoważnia do pracy w administracji kościelnej, w sądach kościelnych i do prowadzenia wykładów z prawa kanonicznego w seminariach duchownych.
- Ośrodek Studiów Franciszkańskich (od 21 maja 2003) prowadzi zajęcia dydaktyczne dla studentów studiów zasadniczych oraz dla doktorantów: wykłady monograficzne, konferencje. Organizuje także sesje naukowe oraz działalność wydawniczą. Celem Ośrodka jest pogłębianie znajomości i promowanie szeroko rozumianej kultury franciszkańskiej, obejmującej filozofię, teologię i duchowość, które w ciągu wieków wyrosły z charyzmatu św. Franciszka z Asyżu.

W chwili utworzenia Papieskiej Akademii Teologicznej (1981 r.) Wydział Teologiczny był związany umowami o współpracę z 10 instytutami teologicznymi oraz seminariami diecezjalnymi i zakonnymi (m.in. z Seminarium Duchownym w Częstochowie, z Instytutem Teologicznym Księża Misjonarzy w Krakowie). Umowy polegały i nadal polegają głównie na tym, że studenci wyższych seminariów duchownych i instytutów teologicznych mają prawo pisać pracę magisterską pod kierunkiem zatwierdzonego przez Radę Wydziału wykładowcy ze swojej uczelni. Umowy są zawierane na 5 lat. Każde odnowienie umowy jest związane z wizytacją zajęć prowadzonych w tych instytutach, którą przeprowadza zespół wydelegowany przez Radę Wydziału. Dzięki temu studenci mogą otrzymywać dyplomy Wydziału Teologicznego. Każda z umów jest zatwierdzana przez Kongregację Edukacji Katolickiej. Po 1981 r. Wydział zawarł podobne umowy z dalszymi 15 seminariami i instytutami.

Po przemianach ustrojowych w Ojczyźnie niektóre instytucje edukacji katolickiej (instytuty teologiczne i wyższe seminaria) związane z Wydziałem umowami przekształciły się w samodzielne wydziały albo stały się integralną częścią Wydziału Teologicznego PAT. Tak stało się w Olsztynie i w Tarnowie. Obecnie Wydział posiada umowy z następującymi seminariami i instytutami teologicznymi:

- Wyższe Seminarium Duchowne w Częstochowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach,
- Wyższe Seminarium Duchowne w Rzeszowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne w Przemyślu,
- Wyższe Seminarium Duchowne Księża Sercanów w Stadnikach,
- Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Paulinów w Krakowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej,
- Wyższe Seminarium Duchowne Franciszkanów Konwentalnych

- w Krakowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Braci Mniejszych Kapucynów w Krakowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Franciszkanów Reformatów w Krakowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Braci Mniejszych w Katowicach-Panewnikach,
- Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Redemptorystów w Tuchowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Ojców Karmelitów Bosych w Krakowie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie,
- Kolegium Teologiczne Ojców Dominikanów w Krakowie,
- Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy w Krakowie,
- Instytut Teologiczny w Częstochowie,
- Instytut Teologiczny św. Jana Kantego w Bielsku-Białej,
- Instytut Teologiczny w Sandomierzu.

Wydział Teologiczny PAT jest jednostką naukowo-dydaktyczną pierwszej kategorii. Posiada także akredytację (po raz drugi) Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (UKA) stwierdzającą spełnianie standardów przyjętych przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP).

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego i przeprowadzania przewodu o tytuł naukowy profesora nauk teologicznych.

Wraz z rozwojem struktur Wydziału coraz bardziej konieczne stało się wydawanie własnego periodyku. Jest nim dawne czasopismo Wydziału Teologicznego UJ „Polonia Sacra”. Wydział publikuje też serię wydawniczą zatytułowaną „Studia”. Dotychczas opublikowanych zostało 16 tomów. Ponadto pracownicy Wydziału publikują swe artykuły w ogólnouczelnianym periodyku „Analecta Cracoviensia”.

IV. GARŚĆ DANYCH LICZBOWYCH

O rozmiarach Wydziału i o jego osiągnięciach świadczą następujące dane statystyczne za rok 2007:

Na wydziale było zatrudnionych: 14 osób z tytułem naukowym profesora, 28 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 48 osób ze stopniem naukowym doktora oraz 12 osób z tytułem magistra – razem 102 osoby.

Liczba studentów cyklu I (podstawowego) wynosiła:

- na kierunku „teologia” (studia jednolite magisterskie): 338 kleryków, 299

studentów świeckich, 42 siostry zakonne (MWIK);

- na kierunku „nauki o rodzinie”: 225 studentów świeckich (na studiach dziennych i zaocznych);
- na kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”: 126 studentów (81 na studiach dziennych i 45 na studiach zaocznych).

Razem w studiach I cyklu uczestniczyło 1030 osób.

Tytuł zawodowy magistra teologii w roku 2007 uzyskały 362 osoby (w tym absolwenci wyższych seminariów duchownych i instytutów teologicznych posiadających umowę o współpracy naukowej z Wydziałem). Tytuł zawodowy licencjata w zakresie nauk o rodzinie po raz pierwszy został nadany w 2008 roku.

Ze studiów licencjacko-doktoranckich korzysta 306 studentów (duchownych i świeckich). Na studiach licencjackich (I i II rok studiów lic.-dokt.) są 84 osoby, 27 osób w Instytucie Liturgicznym i 33 osoby w Instytucie Prawa Kanonicznego; otwartych przewodów doktorskich było 33. Licencjat kościelny uzyskało 37 osób. W roku 2007 doktorat obroniło 14 osób.

W studiach podyplomowe w Instytucie Teologii Rodziny uczestniczyło 20 osób, zaś w podyplomowych studiach dziennikarskich – 40 osób. W sumie na studiach podyplomowych studiowało 60 osób. Razem wszystkich studentów w roku 2007 było 1396 osób.

W okresie powojennym, tzn. po wyrzuceniu Wydziału z Uniwersytetu Jagiellońskiego Wydział Teologiczny może się poszczycić następującymi liczbami: przeprowadzono 85 przewodów habilitacyjnych, nadano stopień doktora nauk teologicznych 308 osobom, stopień licencjata (kościelny) – 1348 osobom, tytuł (stopień) magistra teologii – 11105 osobom (od 1981 r.). Początkowo, po wznowieniu działalności poza Uniwersytetem nie nadawano stopnia magistra – absolwenci uzyskiwali jedynie absolutorium. Dokładne ustalenie danych z tego okresu wymaga bardziej wnikliwego studium.

Na wniosek Rady Wydziału Teologicznego PAT doktoraty *honoris causa* otrzymali: ks. prof. dr hab. Hermann-Joseph Pottmeyer z Ruhr-Universität Bochum, kard. Miloslav Vlk z Pragi, kard. Audrys Jozausas Bačkis z Wilna i Hanna Suchocka, Ambasador RP przy Stolicy Świętej.

V. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Wydział Teologiczny PAT rozwija współpracę z zagranicą. Jest pełnoprawnym członkiem Konferencji Katolickich Instytucji Teologicznych (*Conference of Catholic Theological Institutions* – COCTI). Jest to organizacja ogólnoswiatowa zrzeszająca katolickie instytucje naukowo-dydaktyczne, które posiadają prawa

nadawania stopni naukowych od doktoratu wzwyż. Należy do niej ok. 100 uczelni i wydziałów katolickich ze wszystkich kontynentów.

COCTI ściśle współpracuje z Międzynarodową Federacją Uniwersytetów Katolickich (*International Federation of Catholic Universities* – IFCU; francuski skrót nazwy: FIUC). IFCU (FIUC) posiada sekcje regionalne, do których należy Federacja Katolickich Uniwersytetów Europejskich (*Fédération des Universités Catholiques Européennes* – FUCE). Papieska Akademia Teologiczna jest członkiem FUCE.

Wydział Teologiczny PAT posiada umowę o współpracę z Wydziałem Teologii Katolickiej Uniwersytetu Ruhry w Bochum (Niemcy). Współpraca polega na wymianie profesorów i studentów: w maju każdego roku przyjeżdża do Krakowa dwóch profesorów z Bochum z wykładami, analogicznie w listopadzie dwóch profesorów z Krakowa jedzie do Bochum. Podobnie odbywa się wymiana studentów. W roku 2007 obchodzono 25-lecie współpracy. Z tej okazji odbyły się sympozja naukowe w Krakowie (10–11 V 2007) i w Bochum (16 XI 2008). Materiały z sympozjum zostały opublikowane w wersji dwujęzycznej³.

Wydział Teologiczny PAT rozwija współpracę z zagranicą. Utrzymywał kontakty naukowe z Wydziałem Teologii Katolickiej Uniwersytetu im. Jana Guttenberga w Moguncji. Utrzymywane są także kontakty naukowe nawiązane z Instytutem Katolickim w Paryżu, Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu w Grazu, Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu w Passau, Uniwersytetem Teologii Katolickiej w Budapeszcie, Katolickim Uniwersytetem w Ruzomberoku, Uniwersytetem Komenskigo w Bratysławie, Uniwersytetem w Preszowie, Uniwersytetem Konstantyna Filozofa w Nitrze oraz z Kolegium Św. Tomasza w Kijowie.

Pracownicy naukowcy Wydziału dojeżdżają z regularnymi wykładami do Lwowa i Gródka na Podolu. Biorą także udział w spotkaniach naukowych na Uniwersytetach w Prešowie, Ruzomberoku i Nitrze na Słowacji. Na Wydziale kształcą się studenci z Ukrainy, Słowacji i Białorusi.

Po uzyskaniu Karty Erasmusa przez Papieską Akademię Teologiczną (maj 2008 r.) przed Wydziałem otwierają się nowe możliwości współpracy międzynarodowej w zakresie wymiany studentów i kadry naukowo-badawczej.

Faculty of Theology, Pontifical Academy of Theology in Kraków

Summary

It was at the request of Blessed Queen Hedwig and her husband Jagiełło that on 11 January 1397 Pope Boniface IX signed a bull allowing foundation of the Faculty of Theology in Kraków. This very date begin a six hundred years' period

³ J. Dziedzic, *Religia we współczesnej Europie. Religion in gegenwaertigen Europa*, Kraków 2008.

of the Faculty's activities. Unfortunately in 1954 the Faculty of theology was removed by the unilateral edict of the communist Cabinet. This decision, however, did not cease the actual and canonical existence of the faculty. In 1959 the Apostolic See issued a decree stating that the Faculty of Theology in accordance with its Founding Charter and character "remains under the supervision of one ecclesiastic authority and in the future is to be formed according to the laws passed by the Apostolic see". In 1974 owing to the efforts of Cardinal Karol Wojtyła the Faculty was bestowed the honourable title Pontifical.

A turning point in the history of the Faculty of Theology in Kraków came when on 8 December 1981 the Holy father issued a *Motu proprio* *Beata Hedvigis* in virtue of which the Pontifical Academy of Theology with three faculties: theology, philosophy and Church history was established.

The aim of this Faculty of Theology is to provide versatile and systematic knowledge of God's revelation, its sources, message and forms of transmission, the attitude of man towards God revealing himself to him and the many forms of this Revelation in various centuries and ways of Church life.

In studies leading to acquire Master's degree, which lasts six years, there are mainly alumni preparing for priesthood coming from diocesan and religious seminaries as well as theological institutes affiliated with the Academy. There are also theological studies for laity and nuns who have graduated from the Inter-Congregational Higher Education of Catechetical. The Faculty includes the following 32 chairs which are grouped in 8 specializations: biblical theology, fundamental theology, dogmatic theology, moral theology, theology of spirituality, practical theology, liturgy and canon law. Besides within the Faculty there are: Institute of Liturgy, Institute of Family and Institute of Canon Law. The Faculty has contracts with 15 seminaries for candidates for ordained ministry and 4 institutes of higher theological education which allow them to graduate their alumni.

After the removal from the University the Faculty has graduated 11 105 people (ordained and lay people) in the theology, it has also conferred 308 doctorate degrees in theology (DD) and 85 degrees of habilitation. In 2007 there was 1396 students.

The Faculty has the accreditation of University Accreditation Commission (UAC). The Faculty is also member of Conference of Catholic Theological Institutions (COCTI). It collaborates also with different foreign faculties, especially within the LLP-Erasmus (the EU Programm).

Słowa kluczowe: studia teologiczne, historia wydziału, specjalizacje

Key words: theological studies, history of the faculty, specializations